

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 363

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 22 februari 2024

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Justitiehuizen - Slachtofferonthaal

De justitiehuizen hebben een belangrijke opdracht met betrekking tot slachtofferonthaal. De dienst Slachtofferonthaal kan tussenkomen zodat men, als slachtoffer of als na(ast)bestaande van het slachtoffer, de nodige informatie en bijstand krijgt tijdens de hele gerechtelijke procedure (vanaf de indiening van de klacht tot de strafuitvoering) en zodat men zijn rechten kan doen gelden.

De magistraat die het dossier behandelt, kan vragen dat een justitieassistent tussenkomt als hij/zij oordeelt dat de omstandigheden of de gevolgen van het misdrijf bijstand vereisen. In sommige gevallen is dat verplicht, nl. bij: 1. opzettelijke misdrijven die het overlijden van het slachtoffer hebben veroorzaakt en de pogingen daartoe; 2. onopzettelijke misdrijven die het overlijden hebben veroorzaakt (bijvoorbeeld een verkeersongeval); 3. verdachte overlijdens; 4. gevallen waarin uitdrukkelijk voorzien is in de tussenkomst van de dienst Slachtofferonthaal (bijvoorbeeld bij de opsporing van vermiste personen of bij partnergeweld als de dader ter beschikking wordt gesteld van het parket).

Sinds september 2022 gebeurt er niet enkel bij de zorgcentra, maar in alle zedenzaken een automatische vatting van de dienst Slachtofferonthaal.

Mensen kunnen ook zelf contact opnemen met een justitieassistent. De justitieassistent zal dan toestemming vragen aan de magistraat om tussen te komen.

Uit de cijfers die ik al opvroeg (meest recente schriftelijke vraag nr. 372 van 23 januari 2023) bleek dat het aantal dossiers bij de diensten Slachtofferonthaal van de justitiehuizen de laatste jaren sterk gestegen was.

1. Hoeveel keer werden de Vlaamse justitiehuizen in 2023 ingeschakeld om ondersteuning te bieden aan slachtoffers? Graag een opdeling per justitiehuis en per maand.
2. Welke evolutie is daarin merkbaar tegenover de voorgaande jaren? Hoe verklaart de minister dat?
3. Over welke misdrijven ging het dan? Graag een opdeling per justitiehuis en per categorie van misdrijf.
4. Welke evolutie is daarin merkbaar tegenover de voorgaande jaren? Hoe verklaart de minister dat?

5. In hoeveel van de dossiers kwam de dienst Slachtofferonthaal in 2023 tussen nadat het slachtoffer daarom vroeg? Graag een opdeling per justitiehuis.
6. In hoeverre noopt de evolutie in het aantal dossiers slachtofferonthaal tot versterking van de capaciteit?
7. Hoeveel medewerkers waren er op datum van 31 december 2023 werkzaam in de verschillende justitieuizen, opgedeeld naar justitiehuis en specifieke taakstelling per justitiehuis?

ANTWOORD

op vraag nr. 363 van 22 februari 2024

van **KATRIEN SCHRYVERS**

1-2. Elk jaar opnieuw wordt het recordaantal nieuwe dossiers gebroken. Vorig jaar overschreden de diensten slachtofferonthaal (DSO) zelfs de grens van 11.000 nieuwe dossiers. De stijging in 2023 is minder opvallend dan in 2022, maar toch kwamen er 6,78% meer nieuwe dossiers binnen.

Tabel 1 geeft een overzicht van het totaal aantal nieuwe dossiers slachtofferonthaal in de periode 2017 tot en met 2023.

Tabel 1. Aantal nieuwe dossiers DSO - 2017-2023

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
4925	5310	6052	6678	8400	10403	11108

Tabel 2 geeft een overzicht van het aantal nieuwe dossiers in 2023 per maand en per justitiehuis.

Tabel 2. Aantal nieuwe dossiers DSO 2023

DSO	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	
JH Antwerpen	202	205	192	156	181	196	212	179	161	201	183	155	2223
JH Brugge	63	72	57	69	65	75	53	61	76	68	55	61	775
JH Brussel	85	62	62	61	55	63	65	58	41	73	46	50	721
JH Dendermonde	89	71	68	73	57	69	50	55	67	78	73	79	829
JH Gent	95	81	117	101	101	114	92	82	89	96	107	72	1147
JH Hasselt	53	63	49	86	65	24	73	51	110	69	60	41	744
JH Ieper	23	19	20	11	17	14	17	10	17	22	16	15	201
JH Kortrijk	86	80	73	63	55	76	47	51	59	52	81	51	774
JH Leuven	66	75	83	57	70	78	56	67	57	58	65	66	798
JH Mechelen	44	47	77	54	55	55	41	59	41	44	47	47	611
JH Oudenaarde	35	29	32	40	29	40	32	44	24	39	42	32	418
JH Tongeren	72	63	32	63	54	61	67	67	51	63	59	43	695
JH Turnhout	97	62	111	55	78	87	75	94	63	91	83	77	973
JH Veurne	21	9	21	14	19	17	8	18	10	23	18	21	199
Totaal	1031	938	994	903	901	969	888	896	866	977	935	810	11108

De cijfers zitten in stijgende lijn sinds het begin van de legislatuur. Deze stijging kan verklaard worden door verschillende factoren:

- Sinds 2020 is er op mijn initiatief een nieuwe systematische vattingswijze voor dossiers vanuit de Zorgcentra na Seksueel Geweld (ZSG's). Met de opening van het ZSG in Genk (in februari 2023) is er nu een ZSG in elke provincie en dat vertaalt zich ook in de cijfers. Jaarlijks gaat het zo om ongeveer 1000 dossiers. Jammer genoeg vindt nog niet iedereen de weg naar een Zorgcentrum en ook voor die mensen moeten we er zijn. Daarom werkt het College van procureurs-generaal momenteel op mijn initiatief een verplichting uit om niet enkel slachtoffers die bij een Zorgcentrum terecht kwamen toe te leiden naar slachtofferonthaal, maar dit voor alle slachtoffers

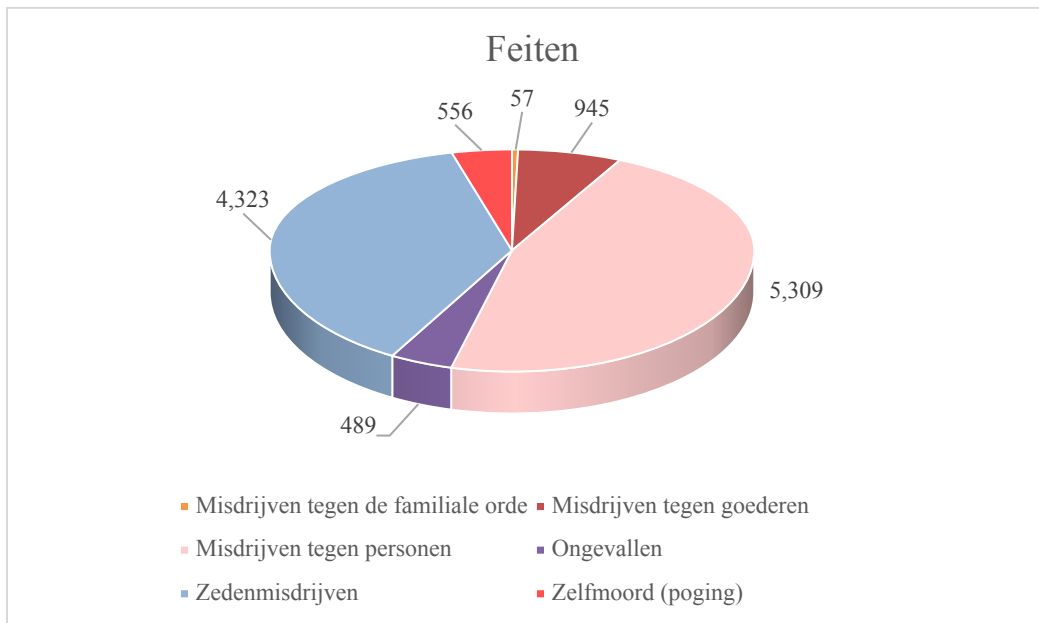
van (poging tot) verkrachting te doen. Ik hoop dan ook dat deze broodnodige richtlijn er ook effectief zeer snel zal komen.

- In het kader van de strafuitvoering, dus na een uitspraak van de rechtbank, is de verplichting om slachtofferonthaal te vatten bij (poging tot) verkrachting, onafhankelijk van een aanmelding bij een ZSG, er al wel langer. Ook die verplichting kwam er op mijn initiatief in september 2022. Deze verplichting geldt ook voor misdrijven die de dood veroorzaken en pogingen daartoe.
- In december 2021 heb ik het College van procureurs-generaal gevraagd om toe te zien op de toepassing van COL 16/2012 voor wat betreft de vattingen voor slachtoffers van minderjarige daders. Ik merkte in de praktijk namelijk op dat in die gevallen, ook bij zeer zware feiten, amper werd doorverwezen naar slachtofferonthaal. Ik vind het hallucinant dat slachtoffers van minderjarige daders zo lang niet dezelfde bijstand hebben gekregen als slachtoffers van meerderjarige daders. Een slachtoffer is een slachtoffer, onafhankelijk wie de dader is. In overleg met jeugdmagistraten en jeugdrechters hebben we daarom verdere afspraken uitgewerkt om ook bij minderjarige daders slachtofferonthaal te vatten.
- De parketten zijn zich, onder andere dankzij de sensibilisering door de diensten slachtofferonthaal, steeds meer bewust van het belang van de vatting door de dienst slachtofferonthaal. Daardoor zetten de parketten enerzijds meer in op een nauwere toepassing en opvolging van de systematische vattingen en anderzijds zien we dat de individuele magistraten hierbij ook een belangrijke rol spelen. Zij kunnen de dienst slachtofferonthaal, naast de systematische vattingen, namelijk ook vatten als ze van oordeel zijn dat een tussenkomt van de dienst slachtofferonthaal een meerwaarde kan betekenen. Door de hogere bewustwording van het belang van de dienst zien we dat het ook steeds meer gebeurt. Dit zien we ook terug in de bevraging die op mijn vraag in 2022 werd georganiseerd bij o.m. de magistraten. De magistraten bleken zeer tevreden te zijn over de dienstverlening door de diensten slachtofferonthaal. Doordat ze het werk van de diensten slachtofferonthaal hoog inschatten, doen ze maar al te graag beroep op hun professionalisme en expertise om de slachtoffers te informeren en te ondersteunen.

3-4. Wat de misdrijven betreft, vindt u hieronder een grafiek van het aantal feiten van een bepaalde feiten categorie die geregistreerd werden in de nieuwe dossiers van 2023. In bijlage vindt u een detail van de feiten per feiten categorie per justitiehuis.

In vergelijking met vorig jaar blijven de verhoudingen quasi gelijk. De feiten categorie 'misdrijven tegen personen' (met daarin o.a. (poging) moord, (poging) doodslag, stalking) en 'zedenmisdrijven' vertegenwoordigen respectievelijk 44,15% en 37,69% van de misdrijven in 2023. Dat is ook logisch vermits het net in die dossiers is dat de dienst slachtofferonthaal systematisch gevat moet worden.

Grafiek 1. Aantal geregistreerde feiten per feiteencategorie

5. Tabel 3 toont aan dat in 2023 het slachtoffer in 248 dossiers zelf het initiatief genomen heeft om de tussenkomst van de dienst slachtofferonthaal te vragen. Volledigheidshalve voeg ik eraan toe dat er ook 63 na(ast)bestaanden hiertoe het initiatief hebben genomen. Het is een relatief klein aantal (in 2,81% van het totaal aantal nieuwe dossiers in 2023). Zoals ik vorig jaar ook al aangaf, kan dit voor een deel verklaard worden doordat de diensten slachtofferonthaal in de zwaarste dossier zelf contact opnemen met het slachtoffer en/of de na(ast)bestaanden.

Tabel 3. Slachtoffer/na(ast)bestaanden als initiatiefnemer voor tussenkomst DSO – 2023

	Slachtoffer	Na(ast)bestaanden
Antwerpen	39	6
Brugge		
Brussel		
Dendermonde	27	6
Gent	56	22
Hasselt	3	1
Ieper	4	
Kortrijk	4	
Leuven	1	1
Mechelen	31	6
Oudenaarde	9	1
Tongeren	2	
Turnhout	60	20
Veurne	12	
Totaal	248	63

- 6-7. Met meer dan 11.000 vattingen was 2023 opnieuw een recordjaar voor de diensten slachtofferonthaal. Dit is bijna een verdubbeling ten opzichte van het begin van de legislatuur. Daarom heb ik de voorbije jaren sterk ingezet op de versterking van de justitiehuisen, waaronder de diensten slachtofferonthaal. De personeelscapaciteit voor slachtofferonthaal is daardoor ongeveer evenredig gestegen met het aantal vattingen.

In onderstaande tabel wordt het aantal justitieassistenten weergegeven per regio, justitiehuis en opdracht op 31 december 2023. De teams slachtofferonthaal en burgerrechtelijke opdrachten werken regionaal, en dus voor alle justitiehuisen in de regio. De tabel moet dan ook in die zin gelezen worden. De standplaats van deze teams in een bepaald justitiehuis is louter een administratieve aangelegenheid.

Tabel 4: Aantal justitieassistenten (actieve VTE) per regio, justitiehuis en opdracht op 31/12/2023

Regio en Justitiehuis	Slachtofferonthaal (regionale werking)	Burgerrechtelijke opdrachten (regionale werking)	Strafrechtelijke opdrachten	Totaal
Antwerpen	21	18,5	132,9	172,4
JH Antwerpen	11,1	-	73,7	84,8
JH Mechelen	-	18,5	28	46,5
JH Turnhout	9,9	-	31,2	41,1
Limburg	9,4	12,8	61,1	83,3
JH Hasselt	9,4	-	38,8	48,2
JH Tongeren	-	12,8	22,3	35,1
Oost-Vlaanderen	11	18,6	105,25	134,85
JH Dendermonde	-	18,6	40,75	59,35
JH Gent	11	-	44,5	55,5
JH Oudenaarde	-	-	20	20
Vlaams-Brabant-Brussel	10,6	11,7	64	86,3
JH Brussel-Halle-Vilvoorde	-	-	33,1	33,1
JH Leuven	10,6	11,7	30,9	53,2
West-Vlaanderen	11,2	13,9	84,7	109,8
JH Brugge	11,2	-	19,2	30,4
JH Ieper	-	-	11,9	11,9
JH Kortrijk	-	13,9	26,8	40,7
JH Veurne	-	-	26,8	26,8
Totaal	63,2	75,5	447,95	586,65

BIJLAGE

[Detailoverzicht van feiten per feitecategorie en per justitiehuis \(2023\)](#)